

Startnotitie

“Scholen voor Morgen”

De noodzaak voor het vormen van een IKC.

OPO Ameland

6-11-2018

1. Inleiding

In een kennismakingsgesprek tussen de Burgemeester van de gemeente Ameland en leden van de bestuurscommissie (BC) van OPO Ameland hebben de leden van de BC van OPO Ameland aangegeven, dat het openbaar onderwijs in Hollum graag wil participeren in het vormen van een IKC in of bij de evt. nieuwe locatie van het verzorgingstehuis in Hollum. Vervolgens heeft de Burgemeester gevraagd om een onderbouwing van deze aanvraag d.m.v. een startnotitie. In de ontwikkeling van het primair onderwijs op Ameland is het wenselijk om een startnotitie te schrijven over "Scholen voor Morgen", een advies geschreven over de mogelijkheden van samenwerking in Hollum tussen basisonderwijs, kinderopvang en andere partners.

2. Uitgangssituatie

Directe aanleiding voor de gewenste intensieve samenwerking is de krimp, waarmee Ameland te maken heeft. Deze krimp wordt veroorzaakt door de demografische ontwikkeling van de bevolking op Ameland.

Om kinderen optimale ontwikkelmogelijkheden te bieden, is schaalvergroting noodzakelijk. In Hollum en Ballum zijn op dit moment 3 basisscholen met totaal 180 leerlingen en is kinderopvang op een locatie gehuisvest.

De startnotitie maakt inzichtelijk, wat de inhoudelijke voordelen en gevolgen kunnen zijn van het samenbrengen van scholen. Concreet hebben we het over de volgende toekomstscenario's:

- Hollum
Alle scholen op één locatie eventueel nabij de nieuwe locatie van het verzorgingstehuis. Het gaat om een basisschool voor bijzonder onderwijs en een basisschool voor openbaar onderwijs.
- Ballum
Een kleine openbare basisschool, die samen met de openbare basisschool te Hollum een onderwijsteam vormt sinds schooljaar 2018- 2019 en waarbij een sterke inhoudelijke, organisatorische en personele samenwerking is ontstaan.

3. Het kind meer centraal

De verwachting is dat een nieuwe, gezamenlijke huisvesting in Hollum een katalysator zal zijn in de samenwerking tussen de basisscholen, kinderopvang en andere lokale partners. In deze samenwerking staat het kind meer centraal. De intensieve samenwerking is goed voor het kind, voor de ouders/ verzorgers en voor de professionals.

De kern van deze samenwerking is:

- weghalen van drempels tussen de verschillende sectoren;
- vormgeven van een doorgaande ontwikkelingslijn van 0 -12 jaar;
- afstemming creëren tussen binnenschools en buitenschools leren (lees: formeel en informeel leren);
- organiseren van ondersteuning nabij het kind.

4. Kansen en mogelijkheden

- De overgangen tussen kinderopvang/peuterwerk, basisonderwijs zijn een risico, zeker voor kinderen uit achterstandssituaties. Door intensieve samenwerking versoepelen de overgangen en verminderen achterstanden.

- Kinderopvang, basisonderwijs werken op alle relevante domeinen een doorgaande ontwikkel- en leerlijn (0-12 jaar) uit. Er wordt gewerkt vanuit een gedeelde pedagogische en educatieve visie. Door programma's, methodes en curricula op elkaar af te stemmen wordt de effectieve leer- en ontwikkeltijd groter.
- Er ontstaan nieuwe en meer mogelijkheden voor samenwerking met de omliggende wereld (7 – 7 uur). Denk aan de buitenschoolse opvang, bibliotheek, sportverenigingen, kunstsector, educatieve instellingen, jeugdwerk en andere organisaties, die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Door doelgericht en op een gelijkwaardige manier samen te werken kan er efficiënt met mensen en middelen worden omgegaan. Er ontstaat een integraal aanbod gedurende de dag. De synergie tussen formeel en informeel leren (binnen- en buitenschools) draagt bij aan de brede ontwikkeling van talenten en vaardigheden, en een oriëntatie op de samenleving. Dit biedt meer mogelijkheden voor het opleiden tot gezonde en gelukkige burgers. Samenwerking tussen binnen- en buitenschools leren draagt bij aan het ontzorgen van ouders. Voor veel ketenpartners is het mogelijk om fysiek aan te sluiten bij een cluster van onderwijsvoorzieningen om zodoende een Integraal Kind Centrum (IKC) te vormen. Voor optimale samenwerking met sport is het wenselijk en noodzakelijk dat de scholen in de nabijheid van sportvoorzieningen worden gesitueerd.
- Voor externe professionals, die zich op het kind en de ouders richten, is het aantrekkelijk om zich in de buurt te vestigen of om hun diensten kind nabij aan te bieden. De betere toegang tot integrale ondersteuning biedt betere ontwikkelingsmogelijkheden voor het kind en ontzorgt de ouders. Partners werken samen vanuit de visie: één gezin, één plan en één regisseur. Als preventieve, eerstelijns en tweedelijns ondersteuning onder handbereik is, kunnen méér kinderen goed bediend worden, ongeacht hun mogelijkheden of beperkingen. Dit sluit naadloos aan bij de ambities ten aanzien van passend/ inclusief onderwijs: zo veel mogelijk kinderen moeten op het eiland Ameland naar school kunnen.
- Voor medewerkers ontstaan meer mogelijkheden voor samenwerken in een interprofessionele team, leren, loopbaanontwikkeling en professionele ondersteuning.
- Als voorzieningen dicht bij elkaar liggen, wordt het makkelijker om ouders en verzorgers daar meer te bieden en te benaderen. Ouders en verzorgers kunnen daar ook elkaar ontmoeten. Er kan bijvoorbeeld ook opvoedings- en gezinsondersteuning worden aangeboden.
- Gedeelde huisvesting/intensieve samenwerking tussen verschillende partijen geeft een impuls aan het pedagogisch partnerschap met ouders.
- Indien educatieve instituten op een locatie zich huisvesten vindt samenwerking automatisch plaats. Gezien de huidige gebouwensituatie zijn beide schoolgebouwen gehuisvest in gedateerde schoolgebouwen. Binnen moderne schoolgebouwen of een IKC gebouw (wat mogelijke geïntegreerd is in de nieuw te bouwen verzorgingstehuis) kan men gebruik maken van elkaars faciliteiten, treedt een interactie op tussen de eigenaren en gebruikers van de gebouwen en worden de kosten voor bouw en onderhoud (in verhouding) sterk gereduceerd voor de eigenaren en gebruikers van deze multifunctionele faciliteiten.

5. Meer intensieve samenwerking

De voordelen van samenwerking worden vooral behaald naarmate de samenwerking intensiever is. In Hollum bevindt de samenwerking tussen basisonderwijs, kinderopvang en andere partners waaronder jeugdzorg momenteel op het grensvlak van hand-in-hand samenwerking en face-to-face samenwerking.

De algemeen directeur a.i. van OPO Ameland adviseert om de overstap te maken naar een meer structurele hand-in-hand samenwerking. Daardoor krijgt de samenwerking ook een meer structureel karakter op het inhoudelijk aanbod, op samenwerking tussen medewerkers, op kennis en

expertisedeling, op samenwerking tussen het management, besturen en verenigingen, en vooral op visie en doelen.

6. Ter afsluiting

In de praktijk zijn er tal van knelpunten die de samenwerking tussen verschillende partners kunnen belemmeren. Denk aan wet- en regelgeving, financiën, tijdgebrek, personeelsverloop, gebrekkige communicatie, gebrek aan visie en verhoudingen die als ongelijkwaardig worden ervaren. Het oplossen van dit soort knelpunten vraagt om visie, leiderschap, coördinatie, structurele communicatie, draagvlak, aandacht voor (financiële) randvoorwaarden, gezamenlijke ontwikkeling van activiteiten en producten.

In de praktijk zal er vooral tijd, moed en daadkracht gecreëerd moeten worden voor afstemming en ontwikkeling op genoemde gebieden.

In opdracht van de BC van OPO Ameland,

Wim de Vries

algemeen directeur a.i. OPO Ameland

6-11-2018

